

1. maí

ÞRIÐJUDAGUR 1. MAÍ 2018

Kynningar: SFR, Brú, Félag íslenskra hjúkrunarfræðinga

Aukinn jöfnuður og styttri vinnuvika

Árni Stefán Jónsson, formaður SFR, segir að það séu ýmis stór mál á dagskrá í næstu kjarasamningum en hann telur að það verði hægt að ná miklum árangri, ekki síst í styttingu vinnuvikunnar. ➔2

Arni er vongóður um ýmiss konar árangur í samningum, en er sérstaklega bjartsýnn á að vinnuvikan verði stytta. MYND/STEFÁN

Framhald af forsiðu →

SFR – stéttarfélag í almannaþjónustu er að berjast fyrir ýmsum mikilvægum málefnum um þessar mundir og vonast til að sjá árangur erfiðis síns í næstu kjarasamningum. Meðal þess sem félagið vill gera er að minnka ójöfnuð í landinu, stytta vinnuvikuna, hækka lágmarks-laun og eyða launamun kynjanna. Það er því á brattann að sækja, en Árni Stefán Jónsson, formaður SFR, telur að það verði hægt að ná ýmiss konar árangri.

Þarf að taka á ójöfnuði

„Það er ójöfnuður á landinu og það sem veldur okkur mestum áhyggjum er að okkur sýnist hann vera að aukast,“ segir Árni. „Þessi ofurlaun sem þeir sem eru í efsta lagi þjóðfélagsins taka sér með bönusum og fleiru er mein sem býr til mikla óeiningu í þjóðfélaginu hvað varðar launamál. Það þarf að vinna gegn þessu með einhvers konar upplýsingum og áróðri, en ég held að það eigi líka að skoða möguleikann á að setja lög sem takmarka þetta.“

Við vorum mjög á móti fækkun skattþrepa og vildum halda áfram hátekjuskatti. Okkar finnst að það eigi að nýta skattkerfið mun betur til jöfnunar en nú er gert. Það hefur frekar snúist á hinn veginn, að hinir lægra launuðu borgi meira í skatt en áður,“ segir Árni. „Verka-

lyðshreyfingin gerir nú kröfu um að menn taki á þessu og bendir á það ætti að jafna lægstu launin að hluta til í gegnum skattkerfið. Annaðhvort með því að fjölga skattþrepum aftur eða hafa stig-hækkandi persónuafslátt.“

Ég er bjartsýnn á að það takist að hreyfa við skattkerfinu og það verði hluti af þeim pakka sem verður ræddur í kjarasamningum næstu áramót,“ segir Árni. „En það er erfitt að eiga við þessi ofurlaun og það þarf sterkan pólitískan vilja til að takast á við þau.“

Vilja jafna laun milli markaða

„Árum saman höfum við talað um að jafna laun á milli opinberra starfsmanna og starfsmanna á almennum markaði í sambærilegum störfum, en það er allt frá 10 til 16 prósentu munur þarna á milli,“ segir Árni. „Fyrir ári, þegar menn gengu frá jöfnun lífeyrisréttinda, var sett inn í það samkomulag að þessi launamunur yrði jafnaður. Munurinn á lífeyrisréttindum hafði verið notaður sem réttlætning á því að opinberir starfsmenn væru á lægri launum, en þau rök bita ekki lengur, því jöfnuðurinn næst núna 1. júní.“

Fjármálaráðherra ætlar að skipa starfshóp með okkur til að laga þetta og líklega verður þessi launamunur jafnaður á sex árum,“ segir Árni. „Þetta er mjög mikilvægt mál og það er algjörlega á hreinu að við förum ekki út úr næstu kjarasam-

ingum án þess að hafa eitthvert skipulag um hvernig á að standa að þessu.“

Stytting vinnuvikunnar gagnast öllum

„Opinberir starfsmenn og við hér hjá BSRB höfum haft svolitíð frumkvæði að styttingu vinnuvikunnar í nokkur ár, við litlar undirtektir. En fyrir 2-3 árum var ákveðið, í samstarfi við Reykjavíkurborg, að setja á laggirnar tilraun og stytta vinnuvikuna í nokkrum stofnunum niður í 36 stundir,“ segir Árni. „Sú tilraun gaf góða raun. Það voru minni veikindi og tíminn var betur nýttur, svo að bæði atvinnurekendur og launþegar á þessum stöðum voru mjög sáttir við tilraunina. Hún hefur því haldið áfram hjá Reykjavíkurborg og núna er ríkið líka að gera þessa tilraun á fjórum stöðum. Fyrsta stigi þeirrar tilraunar lýkur núna í apríl og við höfum mikinn áhuga á að hún haldi áfram.“

Boltinn er farinn að rúlla af stað og ég get ekki séð fyrir mér að hann verði stoppaður héðan í frá,“ segir Árni. „Í næstu kjarasamningum setjum við mikla áherslu á að ganga frá styttingu vinnuvikunnar. Allar vísbendingar benda til að þetta sé hagkvæmt fyrir alla.“

Ýmislegt á dagskrá

„Í næstu kjarasamningum leggjum við áherslu á breytingar á skattkerfinu, jöfnun launa á milli markaða, styttingu vinnuvikunnar

“ Boltinn er farinn að rúlla af stað og ég get ekki séð fyrir mér að hann verði stoppaður héðan í frá. Í næstu kjarasamningum setjum við mikla áherslu á að ganga frá styttingu vinnuvikunnar. Allar vísbendingar benda til að þetta sé hagkvæmt fyrir alla.

og almenna launahækkun sem ég tel að verði að koma til okkar félagsmanna,“ segir Árni. „En við höfum ekki enn mótað kröfurnar okkar formlega.“

Við þurfum líka að horfa sérstaklega til lægstu launanna, sem eru alltof lág, og ég held líka að það þurfi að taka einhver skref til að minnka enn frekar launamun kynjanna. Þar hefur náðst árangur, en það verður að taka fastar á því, ekki sist á milli þessara týpísku karla- og kvennahópa, sem eru með svipaða menntun, hæfni og álag og annað slíkt. Þar er mikill

munur hér á Íslandi,“ segir Árni. „Samningarnir byrja um áramót á almennum markaði og við tókum þátt í þeim að vissu marki, en svo verða opinberir starfsmenn með lausa samninga í mars.“

Kannanir og hugsanleg sameining

En það er fleira á könnu SFR en bara kjarasamningar. „Undanfarin ár höfum við gert könnun á mannaauðsmálum meðal félagsmanna okkar í samstarfi við fjármálaráðuneytið, Starfsmannafélag Reykjavíkurborgar og VR. Við verð-launum svo þær þrjár stofnanir sem koma best út úr samanburðinum í þremur stærðarflokkum, stórum, miðstórum og litlum stofnunum. Niðurstaðan verður kynnt 9. maí næstkomandi,“ segir Árni. „Við gerðum líka launakönnun meðal félagsmanna okkar og Starfsmannafélags Reykjavíkur sem verður birt með haustinu. Sú launakönnun, ásamt könnun VR, er ein af tveimur stærstu vinnu-markaðskönnunum landsins.“

Á þessu ári höfum við svo rætt þá hugmynd að sameina SFR og Starfsmannafélag Reykjavíkur. Þetta eru tvö stærstu félög innan BSRB og ef þetta gengur eftir verður þetta 10 þúsund manna stéttarfélag, langstærsta stéttarfélag opinberra starfsmanna,“ segir Árni. „Við erum að kynna þessa hugmynd núna og gerum ráð fyrir atkvæðagreiðslu um þetta í nóvember.“

Persónuleg og sterk Brú

Brú – félag stjórnenda er stéttarfélag fólks í stjórnunarstöðum. Félagið er sniðið fyrir alla stjórnendur, þá sem stjórna viðamiklum verkefnum eða eru sjálfstæðir atvinnurekendur.

Það er stefna stjórnar Brúar að safna ekki digrum sjóðum heldur gera vel við félagsmenn sína svo þeir njóti þess í lífi sínu og starfi að hafa greitt í félagið,“ segir Eygló Guðmundsdóttir, skrifstofustjóri hjá Brú – félagi stjórnenda. Félagið er gamalgróið og sterkt á velli.

„Við gætum þess vitaskuld að félagið eigi nóg fé til að standa undir öllum rekstri, en fésöfnun er ekki markmið félagsins heldur að félagsmenn njóti frábærra orlofsúræða, trausts sjúkrasjóds og ríkulegs menntunarsjóds til fulls.“

Einstök réttindi

Brú – félag stjórnenda verður hundrað ára á næsta ári.

„Félagið var stofnað 3. mars 1919 og hét upphaflega Verkstjórufélag Reykjavíkur. Nafninu var síðar breytt í Brú – félag stjórnenda vegna þess að starfsheitið verkstjóri er hverfandi í þjóðfélaginu,“ útskýrir Eygló um Brú sem er langstærsta aðildarfélag Sambands stjórnendafélaga (STF). Í félaginu eru stjórnendur af öllum tagi og eru félagsmenn um 800 talsins.

„Sá sem gerist félagi í Brú verður félagsmaður til æviloka. Hér greiðir enginn félagsgjöld eftir sjötugt og þegar stjórnandi lætur af störfum vegna aldurs eða örorku verður hann áfram félagsmaður og nýtur allra þeirra réttinda sem félagið býður upp á.“

Orlofsúræði Brúar njóta sérstöðu og er sífellt leitað nýrra leiða til að gleðja félagsmenn.

„Brú á tvö glæsileg sumarhús í Skorradal, sumarhúsið í Grímsnesi og keypti nýbyggt heilsárshús á Akureyri í fyrra. Þá keyptum við hjólhýsi fyrir félagsmenn okkar og til að koma til móts við sem flesta í orlofsúræðum bjóðum við einnig orlofsstyrk að upphæð 28.500 sem hentar til dæmis þeim sem eiga fyrir eigið sumarhús,“ segir Eygló.

Ríkulegir styrkir

Eygló hvetur félagsmenn Brúar til að nýta sér enn betur réttindi í sjúkra- og menntunarsjóði.

„Við Háskólann á Akureyri er til dæmis spennandi stjórnendanám sem hægt er að stunda í fjarnámi og hefur verið einkar vinsælt hjá félagsmönnum Brúar. Það er alltaf gott að stiga út fyrir þægindarammann og styrkja sig í starfi, og fólk er mjög ánægt með námið sem fer fram í lotum og er að fullu greitt af félaginu,“ upplýsir Eygló, en menntastyrkur Brúar er 150 þúsund krónur á ári vegna starfs-

tengds náms og 45 þúsund krónur vegna tómstundanáms. Þess má geta að hægt er að taka sem svarar þriggja ára greiðslu, eða 3x150.000, ef vill.

Þann 1. júní hækkaði íþrótta- styrkur Brúar upp í 25 þúsund krónur á hverju 12 mánaða tímabili en auk þess er hægt að sækja um styrki í sjúkrasjóð vegna sálfræðikostnaðar, ættleiðingar, glasafriðvagna, sjúkraþjálfunar, gleraugna og heyrnartækja, og félagsmenn Brúar, bæði konur og karlar, fá 100 þúsund krónur í fæðingarstyrk.

„Við leitumst við að gera vel við félagsmenn í gleði og sorg. Þannig njóta félagsmenn Brúar styrkja og bóta vegna veikinda í tólf mánuði. Að auki greiðir félagið 150 þúsund króna auka útfararstyrk umfram það sem greitt er úr sjúkrasjóði,“ upplýsir Eygló.

Falli stjórnandi í starfi frá eru bætur fyrir maka 520 þúsund krónur og fær barn hins látna, undir 18 ára, sömu upphæð. Séu börnin fleiri eru greiddar 260 þúsund krónur með hverju barni eftir það.

„Vegna fráfalls barns starfandi stjórnanda veitum við 260 þúsund króna styrk og vegna fráfalls maka 300 þúsund krónur. Vegna langveiks barns 315 þúsund krónur á hverju tólf mánaða tímabili,“ útskýrir Eygló sem starfað hefur hjá Brú í 20 ár.

„Brú er persónulegt stéttarfélag sem við rekum eins og heimili. Við fáum oft að heyra að hér sé vel í

Eygló Guðmundsdóttir, skrifstofustjóri í Brú – félagi stjórnenda. MYND/ERNIR

lagt og ánægjuraddir félagsmanna. Við leggjum okkur fram um að gera þjónustuna persónulega og eftir tuttugu ár er maður farinn að þekkja félagsmennina með nafni,“ segir Eygló og er strax farin að hlakka til aldarafmælisins að ári.

„Við erum þegar farin að undirbúa afmælið en verðum ekki með

hefðbundin veisluhöld. Afmælisins verður minnst með öðrum hætti og á eftir að koma ánægjulega á óvart.“

Brú – félag stjórnenda er í Skipholti 50d. Sími 562 7070. Allar nánari upplýsingar á bfs.is og á Facebook undir Brú félag stjórnenda.

Hjúkrunarfræðingar eru eftirsóttir starfskraftar

Félag íslenskra hjúkrunarfræðinga kallar eftir skýrri stefnu stjórnvalda til að fá fleiri hjúkrunarfræðinga til starfa innan heilbrigðiskerfisins.

Félag íslenskra hjúkrunarfræðinga setur í forgang að í kjarasamningum árið 2019 komi fram skýr stefna stjórnvalda um hvernig taka eigi á mönnunavanda hjúkrunarfræðinga innan heilbrigðiskerfisins.

„Setja þarf aukna fjármuni í laun hjúkrunarfræðinga þannig að hægt sé að hækka launin, bæta starfsumhverfið og bæta vinnutímann. Starf innan heilbrigðiskerfisins þarf að vera eftirsóknarverðara þannig að ungt fólk fái áfram til að læra hjúkrunarfræði, nýtskrifaðir hjúkrunarfræðingar ráði sig til starfa innan heilbrigðiskerfisins, þeir hjúkrunarfræðingar sem eru í öðrum störfum sjái hag sinn í að

snúa aftur til starfa í heilbrigðiskerfið og gera þarf betur við þá sem eru þegar í starfi,“ segir Gunnar Helgason, sviðsstjóri kjarasviðs Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga.

Bæta þarf laun, starfsumhverfi og vinnutíma

Verkefni félagsins þegar kemur að kjarasamningum á næsta ári er því margslungið en megináherslur félagsins í þeirri baráttu munu snúa að því að bæta laun, starfsumhverfi og vinnutíma, að sögn Gunnars.

„Þegar kemur að launum þarf að gera heilbrigðisstofnanir samkeppnishæfar um starfskrafta hjúkrunarfræðinga. Hjúkrunarfræðingar eru eftirsóttir starfskraftar og eru fjölmargir hjúkrunarfræðingar í öðrum störfum. Því þurfa nýir kjarasamningar félagsins að taka mið af því að hækka grunnlaun hjúkrunarfræðinga. Byrjunarlaun upp á 395 þúsund krónur á mánuði virðast illa duga til þess að fá nýtskrifaða hjúkrunarfræðinga til starfa. Starfsumhverfi hjúkrunarfræðinga þarf að laga, huga þarf að því að setja fram viðmið um mönnum innan kerfisins þannig að vinnuálag sé ekki úr hófi. Aukin tíðni veikinda innan stéttarinnar sýnir að gera þarf breytingar í starfsumhverfinu,“ segir Gunnar.

Vinnutíminn er órjúfanlegur hluti af starfsumhverfinu og þarf að taka kjarasamninginn til endurskoðunar þannig að hann taki í auknum mæli mið af því að stór

Félag íslenskra hjúkrunarfræðinga setur kjaramálin á oddinn. F.v. Gunnar Helgason, sviðsstjóri kjarasviðs, Guðbjörg Pálsdóttir formaður og Eva Hjörtina Ólafsdóttir kjararáðgjafi. MYND/EYÞÓR

hluti hjúkrunarfræðinga vinnur vaktavinnu. „Vaktavinna er á margan hátt ólík hefðbundinni dagvinnu. Rannsóknir sýna að langvarandi vaktavinna getur leitt til ýmiss konar sjúkdóma og stoðkerfisvandamála. Lágt starfshlutfall er einnig hlutur sem verður að mati Fih að vera hluti af þeim málum sem vinna þarf að við kjarasamningsgerðina. Gera þarf breytingar á vinnutíma þannig að fólk geti unnið í herra starfshlutfalli, skoða þarf í því sambandi vinnutímann, greiðslur fyrir vaktavinnu, hlut yfirvinnu og þau laun sem verið er að greiða fyrir hana,“ segir Gunnar.

3.000 starfandi hjúkrunarfræðingar

Í heild eru um 3.000 hjúkrunarfræðingar í starfi. Stærstur hluti þeirra vinnur hjá hinu opinbera og Landspítali er stærsti vinnustaður hjúkrunarfræðinga með um 1.300 hjúkrunarfræðinga í starfi. Hjúkrunarfræðingar eru í að meðaltali 71% starfshlutfalli. „Helstu mögulegu skýringar á lágu starfshlutfalli eru álag vegna vaktavinnu, sibreytlegur vinnutími og að starfsumhverfi er ábótavant,“ segir Gunnar.

Samkvæmt niðurstöðum Vinnu- eftirlitsins er helsti ókosturinn við vaktavinnu talinn vera sá að erfitt

sé að samræma fjölskyldulíf, frítíma og vaktavinnu.

„Talið er að hærri greiðslur fyrir vaktálag og færri vinnustundir að baki fullu starfi geti hvatt vaktavinnufólk til að halda áfram í vaktavinnu. Í Evrópu hefur víða verið tekin upp styttri vinnuvika meðal hjúkrunarfræðinga sem vinna vaktavinnu, og er það þekkt t.a.m. í Noregi, Svíþjóð, Írlandi og Bretlandi. Hjúkrunarfræðingar vinna flestir vaktavinnu. Þó er talsverður hluti stéttarinnar sem vinnur eingöngu dagvinnu og þá aðallega á dag- og göngudeildum,“ greinir Gunnar frá.

400 hjúkrunarfræðinga vantar til starfa

Talsvert marga hjúkrunarfræðinga vantar til starfa á heilbrigðisstofnunum og segir Gunnar ýmsar skýrslur hafa verið skrifaðar um skort á hjúkrunarfræðingum. „Á síðasta ári gaf Fih t.d. út skýrslu um vinnuálag hjúkrunarfræðinga sem sýndi fram á að yfir 400 hjúkrunarfræðinga vanti til starfa á heilbrigðisstofnunum á Íslandi. Skýrsla Ríkisendurskoðunar sem gefin var út í nóvember á síðasta ári er samhljóða skýrslu félagsins um skort á hjúkrunarfræðingum. Þrátt fyrir þessar skýrslur ber ekkert á tilögum stjórnvalda um hvernig eigi að bregðast við vandanum og fjölga hjúkrunarfræðingum í starfi en félagið kallar eftir því,“ segir hann að lokum.

Við óskum launafólki til hamingju með daginn

**Stöndum saman og mætum öll
í baráttusamkomu stéttarféлага 1. maí**

